

Een **mededeling** van het
maatschappelijk middenveld aan
de instituten van de Europese
Unie over de toekomstige
agrarische en plattelandspolitiek

agricultural & rural convention

INHOUDSOPGAVE

1	Wat is de ARC?	5
2	Ons standpunt	5
3	Onze visie	6
4	Een nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw-, Voedsel- en Plattelandsbeleid	6
5	Het Europees Landbouwfonds	7
	5.1 Duurzame landbouw, overal	7
	5.2 Gerichte betalingen voor diensten aan milieu en maatschappij	9
	5.3 Voedselgarantie, handel en hulp	10
	5.4 Beheer van voedselvoorraden	11
	5.5 Voedselkwaliteit, gezondheid en hieraan gerelateerde kwesties	12
6	Europees Plattelandsfonds	13
	6.1 Steun voor versteviging en diversificatie van de plattelandseconomie	13
	6.2 Steun voor regionale en lokale voedselproductie en -verwerking	14
	6.3 Steun voor het versterken van plattelandsgemeenschappen, diensten en infrastructuur	15
	6.4 Steun voor subregionale samenwerkingsverbanden en betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld	16
7	Research en ontwikkeling	17
8	Effectiviteit van bestuur, inclusief koppeling aan andere EU-programma's	18
9	Financiering	19
10	Conclusie	19

Agricultural and Rural Convention

Een mededeling van het maatschappelijk middenveld aan de instituten van de Europese Unie over de toekomstige agrarische en plattelandspolitiek

November 2010

1 Wat is de ARC?

Het doel van ARC, de Agricultural en Rural Convention, is het maatschappelijk middenveld een stevig platform te geven en een krachtige, gemeenschappelijke boodschap voor te bereiden voor een nieuwe Europese agrarische en plattelandspolitiek. De ARC is een innovatief, transparant proces, open voor allen die belang hebben bij het hervormen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De ARC is ontwikkeld om een brede diversiteit aan ambities voor de toekomst van agrarische en plattelandgebieden te verzamelen en die vervolgens te combineren tot een creatieve en uitvoerbare visie om de breedste combinatie van gewenste resultaten te bereiken.

De ARC vertegenwoordigt een reeks belangenorganisaties die opereren op Europees, multinationaal, nationaal of regionaal niveau. Zij richten zich op zaken als duurzaamheid in het algemeen, duurzame energie, watermanagement, het milieu, biodiversiteit, natuurlijke landschappen, cultureel erfgoed, eerlijke inkomsten voor boeren, landgarantie, kleine boerderijen en familieboerderijen, dierenwelzijn, biologische landbouw, voedselgarantie, voedselsoevereiniteit, voedselkwaliteit, lokale voedselsystemen, consumenten, samenwerking met ontwikkelingslanden, fair trade, voedselvoorziening, volksgezondheid, berggebieden, plattelandsgemeenschappen en hun toegang tot diensten, geïntegreerde en territoriale ontwikkeling, research, training en veel andere, hieraan gerelateerde kwesties. Bij elkaar genomen vertegenwoordigen zij honderdduizenden Europese burgers, afkomstig uit steden en van het platteland.

2 Ons standpunt

Onze voorstellen komen voort uit een binnen ons brede netwerk gedeeld engagement om het welzijn van de planeet en haar bevolking duurzaam te ondersteunen. Wij

zijn ervan overtuigd dat:

- de wereldbevolking verantwoordelijker gebruik moet maken van alle rijkdommen van de planeet, in het bijzonder land, water, mineralen, fossiele brandstoffen, wilde soorten en habitats
- radicale reductie van broeikasgassen noodzakelijk is om catastrofale klimaatverandering te vermijden, in combinatie met actie om de nadelige invloeden van klimaatverandering op menselijke activiteit en biodiversiteit te verlichten
- het drastische verlies aan biodiversiteit, zowel van wilde soorten als van gecultiveerde rassen, tot stilstand gebracht moet worden
- de kwaliteit en diversiteit van het cultureel erfgoed en van natuurlijke landschappen beschermd en vergroot moeten worden
- de menselijke rechten op voedsel, water, gezondheid en welzijn, burgerlijke vrijheden en levensonderhoud gerespecteerd en actief gesteund moeten worden binnen de grenzen van de globale ecologische en maatschappelijke duurzaamheid
- voedselgarantie op lange termijn wereldwijd zeker gesteld moet worden: het is onaanvaardbaar dat meer dan een miljard mensen lijden onder honger of ondervoeding, dat de gezondheid van nog een miljard geruïneerd wordt door overvoeding, obesitas en andere gerelateerde chronische aandoeningen en dat enorme hoeveelheden voedsel verspild worden
- de EU niet afhankelijk moet blijven van de landbouwgrond van andere continenten en evenmin boerderijproducten mag exporteren waarvan de prijs lager ligt dan de volledige productiekosten, waarmee de EU oneerlijke concurrentie tegenover boeren in andere landen, vooral in de derde wereld, creëert

- armoede en ongelijkheid, inclusief maatschappelijke uitsluiting en flagrante verschillen in inkomen en kwaliteit van leven, tussen regio's en volken binnen en buiten de EU aangepakt moeten worden
- burgers en lokale gemeenschappen overall in staat gesteld moeten worden een volwaardig aandeel te hebben in beslissingen over hun eigen toekomst
- boeren in staat gesteld moeten worden eerlijke, rendabele prijzen en een eerlijk inkomen te krijgen voor het voedsel dat ze produceren en de diensten waarin ze voorzien
- in de landbouw binnen de EU aan hoge normen voor dierenwelzijn voldaan moet worden
- bossen duurzaam beheerd moeten worden om hun volledige potentieel te realiseren met betrekking tot het voorzien in werkgelegenheid op het platteland, het beschermen van ecosystemen, het vasthouden van CO2 en het matigen van klimaatverandering
- het beleid de diversiteit van Europa en het subsidiariteitsprincipe moet respecteren en reflecteren, en daarnaast de doelstellingen van de EU moet bereiken en moet streven naar sociale, economische en territoriale cohesie en gelijkheid tussen landen en regio's: dit betekent dat gebiedsgericht beleid geïntroduceerd wordt en beleidsstructuren op lokaal en regionaal niveau versterkt worden, evenals multi-sectoraal bestuur.

3 Onze visie

Als reactie op deze opdrachten vinden wij een radicale herziening van politiek beleid voor landbouw en plattelandontwikkeling noodzakelijk. Onze visie concentreert zich op:

- Een **modelverschuiving in landbouw- en voedselsystemen**, van het overheersend niet-duurzame, grondstofintensieve, industriële boerenbedrijf en de gecentraliseerde voedselindustrie die tot dusver door het landbouwbeleid van de EU worden gestimuleerd naar een duurzaam boerenbedrijf en een afwisselend patroon van regionale en lokale productie en verwerking van voedsel, met directer contact tussen boeren en consumenten en hoogstaande zorg voor volksgezondheid, milieu en dierenwelzijn.
- Een **renaissance van de economie, de gemeenschap en het milieu in plattelandsgebieden**, voortbouwend op de kracht en diversiteit van bestaande gemeenschappen, culturen en grondstoffen, effectief gekoppeld aan lokale territoriale ontwikkeling en rechtdoend aan de sociale,

economische en territoriale cohesie die de EU nastreeft. Deze renaissance kan een belangrijke, stapsgewijs toenemende bijdrage leveren aan het vinden van nieuwe bronnen van welvaart en het creëren van nieuwe banen.

Deze visie, en deze brede argumentatie, zijn gericht op een toekomstig beleid dat zich concentreert op drie onderling gerelateerde belangen – duurzame landbouw, onlosmakelijk verbonden met grondbescherming, watermanagement, biodiversiteit, natuurlijk landschap, dierenwelzijn en klimaatbescherming; voldoende en voedzaam voedsel, onlosmakelijk verbonden met kwaliteit en diversiteit in productie, gezondheid, handel, hulp en rendabele verkoopprijzen op de boerderij; en plattelandontwikkeling, onlosmakelijk verbonden met regionaal en cohesie beleid.

4 Een nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw-, Voedsel- en Plattelandsbeleid

Wij stellen een toekomstig politiek beleid voor met de nieuwe naam Gemeenschappelijk Landbouw-, Voedsel- en Plattelandsbeleid, met duidelijk vastgestelde doelen die de in het Verdrag van Rome gestelde doelen omvatten, maar nog verder gaan. Deze uitgebreide reeks doelstellingen zou voedselgarantie, eerlijke opbrengst voor boeren, voedselkwaliteit en volksgezondheid, duurzame normen voor het boerenbedrijf, landzekerheid, integrale bescherming van het milieu, het matigen van klimaatverandering, versterking en diversificatie van de plattelandseconomie en het welzijn van plattelandsgemeenschappen behelzen. Veel van deze doelstellingen zijn al opgenomen in internationale verdragen en conventies of in EU-richtlijnen, bijvoorbeeld het Kyoto-protocol over klimaatverandering, de Ramsar Conventie, de Vogel- en Habitatrichtlijn en de conclusies van de COP10, de recente conferentie over biodiversiteit in Nagoya, waar vele landen instemden met de doelstelling om vanaf 2020 landbouw te bedrijven zonder negatieve invloeden op biodiversiteit en milieu.

In de hoofdstukken hieronder beschrijven we de maatregelen die binnen het terrein van de voorgestelde Gemeenschappelijk Landbouw-, Voedsel- en Plattelandsbeleid zouden vallen. In onze visie op de structuur van dit toekomstige beleid laten we ons leiden door een sterk besef van de tweevoudige aard van de uitdaging. We hebben zowel een verschuiving in landbouw- en voedselsysteemmodel als een renaissance van het platteland nodig. Het EU-beleid voor plattelandontwikkeling is sinds eind jaren '80 geleidelijk geëvolueerd. Dat beleid is altijd beschouwd als een bijkomstigheid van landbouwbeleid. Het is logisch om vast te houden aan het verband tussen landbouw en plattelandontwikkeling, maar dat verband heeft het algemene beleid uit balans gebracht; er is te veel aandacht geschonken aan elementaire steun aan boeren en te weinig aan duurzame landbouw- en

veeteeltsystemen, evenwichtige voedingsmarkten en de behoeften van plattelandsgemeenschappen en hun economie.

In onze visie is nu de tijd aangebroken om plattelandontwikkeling te erkennen als een belangrijk, op zichzelf staand beleidsgebied, niet langer als een bijkomstigheid van landbouw. Dit beleid moet niet beschouwd worden als tweede zuil van een ander beleid, maar als een afzonderlijk politiek beleid dat naast, maar apart van het landbouwbeleid staat. Daarom stellen we voor dat de Gemeenschappelijk Landbouw-, Voedsel- en Plattelandsbeleid uitgevoerd moet worden door middel van twee fondsen: het **Europees Landbouwfonds**, primair gericht op het boerenbedrijf en voedsel, en het **Europees Plattelandsfonds**, gericht op de plattelandseconomie en territoriale ontwikkeling in bredere zin. Deze twee fondsen, en de maatregelen die eronder vallen, complementeren elkaar. Een cruciaal onderscheid tussen de twee fondsen is dat het Landbouwfonds bijna geheel gericht zou zijn op horizontale maatregelen, toepasbaar op alle territoria en de ondernemingen binnen hun bereik, terwijl het Plattelandsfonds gericht zou zijn op maatregelen waarvan de toepassing zal variëren naar gelang het karakter en de behoeften van verschillende gebieden.

In de twee volgende hoofdstukken zullen we de voorgestelde terreinen van de twee fondsen afbakenen door de belangrijkste thema's te noemen. De maatregelen die binnen elk thema worden voorgesteld, kunnen financiële ondersteuning omvatten, zoals directe of contractueel vastgelegde betalingen of fondsgelden voor communicatie, en ingrepen van andere aard, zoals regelgeving of het definiëren van concepten. Sommige ingrepen, zoals de voorstellen voor research in hoofdstuk 7, kunnen zelfs buiten het terrein van de European Agriculture, Food and Rural Policy vallen, maar moeten in nauw verband gebracht worden met wat binnen dit beleid gebeurt. We gebruiken thema's als structuur in dit document om het voornaamste streven van de ARC-voorstellen toe te lichten. In hoofdstuk 8 benadrukken we de noodzaak van sterke koppeling tussen de verschillende belangrijke programma's van de Europese Unie.

5 Het Europees Landbouwfonds

Ons voorstel is dat het Europees Landbouwfonds een pakket maatregelen moet omvatten die elkaar over en weer ondersteunen en met elkaar samenhangen. Deze maatregelen vallen binnen twee brede gebieden:

- directe steun aan boeren en andere landmanagers, inclusief betaling voor diensten aan milieu en maatschappij
- beleidsmaatregelen met betrekking tot voedsel, gericht op voedselgarantie, handel en hulp, voedselvoorraadmanagement, voedselkwaliteit, gezondheid en hieraan gerelateerde kwesties.

Deze maatregelen zijn uitgewerkt om tegemoet te komen aan de doelstellingen die we hierboven in hoofdstuk 4 hebben aangegeven. Cruciaal is dat deze doelstellingen voedselgarantie en een eerlijke opbrengst voor boeren omvatten, zoals al beloofd in het Verdrag van Rome, en tegemoetkomen aan uitdagingen die de laatste jaren steeds hoger op de publieke agenda staan, zoals voedselkwaliteit en volksgezondheid, duurzame normen in landbouw, landzekerheid, integrale bescherming van het milieu, het matigen van klimaatverandering, versterking en diversificatie van de plattelandseconomie en het welzijn van plattelandsgemeenschappen.

Dit bredere pakket van doelstellingen kan alleen bereikt worden door een combinatie van de twee pakketten van beleidsmaatregelen. Onze visie is onlosmakelijk verbonden aan eerlijke marktprijzen die gepast inkomen voor boeren genereren en ruimte bieden aan duurzame en kwalitatief hoogstaande productie. De beleidsmaatregelen die wij voorstellen voor voedselgarantie, handel, hulp en voorraadmanagement, zijn uitgewerkt om voedselgarantie te verzekeren en boeren te helpen de eerlijke opbrengst te krijgen die beloofd wordt. Zodra deze maatregelen van kracht zijn, is het niet meer dan rechtvaardig om de financiële steun in toenemende mate – en, na een overgangperiode, geheel – te richten op betalingen die aan de andere doelstellingen gerelateerd zijn. Wij beschouwen de volgende periode van het programma, van 2014 tot 2020, als een overgangperiode van het bestaande model voor landbouw en aan voedsel gerelateerd beleid naar het nieuwe model.

In de volgende paragraaf geven we eerst onze visie op het toekomstige patroon van steun aan boeren en andere landmanagers, inclusief betaling voor diensten aan milieu en maatschappij. Vervolgens schetsen we onze voorstellen voor aan voedsel gerelateerd beleid.

5.1 Duurzame landbouw, overal

In onze visie is de voornaamste trend in het huidige landbouwsysteem van Europa intrinsiek onduurzaam. De landbouw is afhankelijk van aanzienlijk gebruik van fossiele brandstoffen, intensieve industrieel aandoende processen en langeafstandstransport van voedsel en veevoer; zij voldoet zelden aan hoogstaande normen voor dierenwelzijn en betekent op lange termijn een bedreiging van de gezondheid van grond, waterbronnen en ecosystemen. Dit systeem veroorzaakt een voortdurend verlies aan werkgelegenheid in de landbouw: in de landbouwsector van de EU15 zijn in tien jaar – van 1995 tot 2005 – 3,5 miljoen banen verloren gegaan. Hierdoor wordt vitaliteit onttrokken aan plattelandsgebieden, en vooral aan arme en marginale gedeeltes van het boerenland. De gezondheid van boeren, landarbeiders en consumenten wordt bedreigd door overmatige afhankelijkheid van kunstmatige chemische

toevoegingen.

Wij roepen op tot een gestage verschuiving van geïndustrialiseerde landbouw naar een duurzame vorm van landbouw, die overal het productieve boerenbedrijf ondersteunt, voortbouwt op de regionale en lokale diversiteit van het boerenbedrijf en de economie, veel minder gebruik maakt van niet-duurzame grondstoffen, dierenwelzijn respecteert, goede deskundigheid en landbouwecologische innovatie centraal stelt bij het nemen van beslissingen over het landbouwbedrijf, en een breed scala aan positieve resultaten bereikt op het gebied van milieu, maatschappij en economie, verweven met de vitaliteit van plattelandsgebieden.

Deze verschuiving van geïndustrialiseerde naar duurzame landbouw is gebaseerd op een nuchtere visie op de opdrachten die in hoofdstuk 2 van dit artikel vermeld zijn. Deze opdrachten wijzen duidelijk in de richting van de conclusie dat een model gebaseerd op het voortdurend intensiveren van landbouwproductie van het grondgebied van de EU en daarbuiten, terwijl het minder vruchtbare land aan zijn lot overgelaten wordt, niet duurzaam is en ernstige gevaren met zich meebrengt voor het milieu van Europa en de rest van de wereld, de voedselgarantie op lange termijn, de vitaliteit van de plattelandsgebieden en het welzijn van de planeet. Voedselgarantie kan verzekerd worden door effectief, duurzaam gebruik van alle landbouwgrond, inclusief voortdurende voedselproductie op de minder vruchtbare en voorheen apart gehouden gebieden, reductie van voedselverspilling over de gehele linie van de voedselketen, groeiende nadruk op voedselkwaliteit en voedingswaarde, en gestage veranderingen in eetpatroon die een weerspiegeling zijn van het consumentenbewustzijn van de invloed van voedselproductie op het milieu en andere aspecten. Het streven naar efficiëntie en productiviteit in voedselproductie kan en moet voortgang vinden binnen het duurzame model.

Deze concepten liggen ten grondslag aan onze visie op het toekomstige patroon van steun aan boeren. Wij erkennen dat directe financiële ondersteuning een belangrijke rol speelt in het inkomen van boeren: tegenwoordig kan slechts een minderheid van de boeren leven van de verkoop van hun producten. Maar we zijn ervan overtuigd dat het huidige systeem van algemene subsidies voor de landbouwindustrie, losgekoppeld van productie en slechts marginaal gerelateerd aan duurzame landbouwsystemen of maatschappelijke diensten, noch politiek gerechtvaardigd, noch maatschappelijk legitiem is. Financiële steun aan boeren zou in de toekomst gerelateerd moeten zijn aan resultaten die EU nodig heeft en die niet bereikt worden door het vrijemarktmechanisme alleen. De voedselgerelateerde maatregelen die we later in deze paragraaf voorstellen, zijn uitgewerkt om boeren te helpen de eerlijke opbrengst die door het Verdrag van Rome beloofd is, te verwerven.

Zodra deze maatregelen van kracht zijn, is het niet meer dan rechtvaardig om de financiële steun in toenemende mate – en, na de overgangperiode van 2014 tot 2020, geheel – te richten op betalingen die gerelateerd zijn aan duurzame praktijk, milieuentmeesterschap, steun aan kleine boerderijen, familieboerderijen en boerderijen in moeilijke gebieden, en diversificatie van landbouw- en plattelandseconomieën.

Het Europees Landbouwfonds moet deze verschuiving van geïndustrialiseerde naar duurzame landbouw stimuleren door middel van de volgende maatregelen:

- a. Het duidelijk definiëren van normen voor duurzaamheid in landbouw, onder andere door te refereren aan:
 - beperking van het gebruik van kunstmest en andere chemische toevoegingen door uitbreiding van de Nitraatrichtlijn van 1991, die voorschrijft dat het nitraatgehalte van de grond continu gecontroleerd, en de afvloeiing beperkt moet blijven
 - verplichte beperking van de uitstoot van broeikasgassen, zowel door vee (met vrijstelling voor extensieve begrazing en hooimaaien) als door het gebruik van fossiele brandstoffen
 - absorptie en hergebruik van alle afvalproducten (bijv. slik, vuil water) binnen de boerderij
 - medewerking aan het vervullen van de Kaderrichtlijn Water
 - bescherming en vergroting van biodiversiteit (zowel van wilde soorten als van oude variëteiten, lokale gecultiveerde rassen en tamme dieren) en natuurlijke elementen van het landschap
 - geen steun voor braakliggend land, geschoond en/of onderhouden door middel van onkruidverdelgers
 - het bereiken van hoge normen voor dierenwelzijn.
- b. Het integreren van deze normen in eigentijdse, wettelijk bindende richtlijnen voor good practice, met effectieve handhaving van deze richtlijnen.
- c. Rechtstreekse betalingen aan alle boeren moeten radicaal worden herzien om:
 - conditionaliteit met betrekking tot de bovengenoemde normen voor duurzame praktijk te garanderen
 - elke referentie aan opbrengst uit het verleden achterwege te laten
 - gelijkheid in betalingsniveau tussen boeren in verschillende lidstaten van de EU, gerelateerd aan de nationale koopkrachtpariteit, te garanderen
 - degressieve betalingen te garanderen,

met hogere betalingsniveaus voor kleine boerderijen en familieboerderijen, terwijl het betalingsniveau voor grotere boerderijen gekoppeld zou moeten zijn aan de hoeveelheid arbeidskrachten.

- d. Steun aan gemeenschappelijke investering in landbouwgrond, aan landeigenaars die hun grond onder betaalbare en betrouwbare voorwaarden verhuren aan boeren die zich bezighouden met duurzame landbouw binnen de gemeenschap, en aan autoriteiten die zich actief bezighouden met het behoud van lokaal georiënteerde duurzame landbouw in stedelijke gebieden.
- e. Steun aan boeren in marginale, bergachtige en andere minder bevoorrechte gebieden, om de fysieke belemmeringen waaronder zij opereren en de bijdrage die zij leveren aan de lokale economie, te erkennen.
- f. Verbod op het ontwikkelen en gebruiken van GGO's in landbouw en voedselvoorraden (inclusief veevoer) binnen de EU: dit verbod moet overal in de EU toegepast worden, zonder rekening te houden met nationale of regionale beschikkingen.
- g. Financiële steun voor het overgaan op biologische landbouwsystemen, in het bijzonder die systemen die de nadruk leggen op zo min mogelijk toevoeging van niet-duurzame hulpmiddelen, op andere ecologisch georiënteerde landbouwsystemen die duidelijke voordelen opleveren voor milieu en biodiversiteit, en op systemen die een hoog niveau van dierenwelzijn opleveren.

5.2 Gerichte betalingen voor diensten aan milieu en maatschappij

Als aanvulling op de hierboven beschreven rechtstreekse betalingen en specifieke steungelden stellen we een systeem voor van gerichte betalingen aan boeren en andere landmanagers voor diensten aan milieu en maatschappij.

De plattelandsgebieden van de EU bevatten een rijk en buitengewoon afwisselend erfgoed van ecosystemen, cultuurlandschappen en andere milieurijkdommen, waaronder grond en waterbronnen die op de lange termijn essentieel zijn voor de gezondheid van het land, en daarmee de voedselgarantie, van de EU. De bescherming en het beheer van dit erfgoed hangen grotendeels af van het rentmeesterschap van boeren, boswachters en andere landmanagers. Sommige elementen van dit rentmeesterschap kunnen gegarandeerd worden door goede, duurzame landbouw en veeteelt. Maar in veel gebieden betekenen de beperkingen voor de landbouw ten gevolge van hogere milieueisen of fysieke belemmeringen, dat boeren alleen een leefbaar inkomen kunnen verdienen als zij gerichte betalingen krijgen, gerelateerd aan de diensten die zij het milieu en de maatschappij bewijzen. Tot nu toe richtte de agenda

van maatschappelijke diensten, waar gerelateerd aan landbouw, landbouwbosbeheer en plattelandsgebieden, zich voornamelijk op het conserveren van ecosystemen en het in stand houden van landbouw in de bergen en andere bijzondere gebieden. Maar geleidelijk aan heeft deze agenda zich verbreed om ook de 'nieuwe uitdagingen' te omvatten: het aanpassen aan en het matigen van klimaatverandering, het genereren van duurzame energie, het beheren van waterbronnen, het beschermen van ecosystemen, natuurlijke landschappen en het cultureel erfgoed, en het ondersteunen van de vitaliteit van plattelandsgemeenschappen.

Het Europees Landbouwfonds zou de volgende maatregelen moeten omvatten:

- a. Gerichte en in overeenstemming gebrachte steun, afhankelijk van duidelijke milieunormen, aan landbouwers, veeboeren, boswachters en coöperaties die land met grote biodiversiteit, vaak gecategoriseerd als landbouwgrond met hoge natuurwaarden beheren. HNV-landbouw is geen in kaart gebracht concept, waarvoor lidstaten geschikte, duidelijk begrensde gebieden zouden kunnen aanwijzen; HNV-landbouwgrond kan overal in de Europese Unie voorkomen, al naar gelang de aanwezigheid op boerderijniveau van karakteristieken zoals permanente weilanden met lage begrazingsdichtheid en natuurlijke landschapselementen gekoppeld aan biodiversiteit. Deze landbouwgronden, die in totaal mogelijk meer dan 30% van het totale landbouwgebied van de EU in beslag nemen, omvatten bergweiden en weiden in hoogland, gemeenschappelijke weilanden, begraasde eikenbossen in Spanje, Scandinavische bosweiden, hooilanden, natte beemden, boomgaarden, natuurreservaten en bepaalde gebieden met laagintensieve akkerbouw. Deze gronden zijn gecreëerd, en worden onderhouden, door middel van laagintensieve landbouw- en graasregimes, gebaseerd op traditionele methodes en (vaak) lokale veerassen. Ze vormen ecosystemen en landschappen die rijk zijn aan biodiversiteit en bebouwing, en leveren groot profijt op voor het conserveren van grond en water en de opname van CO₂. Ze helpen de formele en informele economie van grote landbouwgemeenschappen in stand houden en brengen voedsel van hoge kwaliteit op. Maar in veel gebieden worden ze bedreigd door verwaarlozing, en in andere gebieden door intensivering van de landbouw. Om deze bedreigingen te bestrijden en de maatschappelijke diensten, waarin deze weidegronden voorzien, stellen we voor dat ze onderwerp worden van een systeem van gerichte en in overeenstemming gebrachte betalingen voor diensten aan het

milieu¹.

Dit systeem moet binnen het Europees Landbouwfonds vallen, als – in ieder geval gedeeltelijke – vervanging van de huidige rechtstreekse en niet-gerichte betalingen, en voor 100% gefinancierd door de EU. De types landbouwgrond waarop het systeem van toepassing is, moeten duidelijk vastgesteld worden in goed bijgewerkte EU-gedragslijnen, die alle bovengenoemde types bestrijken. De betalingen moeten vallen binnen een standaardschaal, of een beperkt stel schalen, van betaling voor diensten, gebaseerd op een gegeneraliseerde taxatie van de maatschappelijke diensten, waarin deze gebieden voorzien. Dit systeem zou in principe een erkenning zijn van de door de milieuwaarde opgelegde beperking aan het gebruik van deze grond als landbouwgrond; daarom kan het systeem gerechtvaardigd worden als middel om dat gebruik in stand te houden. De betalingen zouden afhankelijk zijn van het continueren of hervatten van de landbouwregimes die de milieuwaarden die aan de definitie van deze zones ten grondslag liggen, gecreëerd of in stand gehouden hebben.

In bergachtige, marginale en andere minder bevoorrechte gebieden zou dit regime van milieubetalingen in overeenstemming gebracht moeten worden met de aan fysieke belemmeringen gerelateerde steun die hierboven in 5.1e beschreven wordt.

- b. Het continueren van agromilieubetalingen, om milieuwaarden beter te beschermen dan bereikt kan worden door conditionaliteit in de onder 5.1 en 5.2a genoemde ondersteuning. Dergelijke betalingen moeten in toenemende mate de nadruk leggen op landschappelijke waarden en op het culturele en aangelegde erfgoed.
- c. Betalingen aan boeren in Natura 2000-gebieden en daaraan grenzende gebieden onder artikel 3 en 10 van de Habitatrictlijn, in zoverre zij omwille van natuurbehoud verplicht zijn grondbeheerwerkzaamheden op zich te nemen die niet gedekt worden door de ondersteuning onder 5.1, 5.2a of 5.2b hierboven. Dit voorstel geldt specifiek voor die delen van de aangewezen Natura 2000-gebieden die door boeren beheerd worden. Wij beschouwen het Europees Landbouwfonds niet als bron van fondsgelden voor andere Natura 2000-gebieden of voor kapitaalinvesteringen die nodig zijn om deze gebieden in stand te houden.

- d. Betalingen voor opslag of opname van CO₂, bereikt door middel van het beheer of de aanwas van, bijvoorbeeld, humusrijke landbouwgrond, permanent ongeploegde weilanden, moeraslanden of bosterreinen.
- e. Steun voor het behoud van Hoge natuurwaarden bosterrein dat binnen de landbouweconomie valt; dit kan onbeheerd en beheerd bosterrein, stukjes bos in landbouwgebieden, begraasde bosterreinen en ecotonen (zomen) tussen bossen en landbouwgronden omvatten.
- f. Steun aan kapitaalinvesteringen die bijdragen aan het beheer van waterbronnen en aan de aanpassing van landbouw- en bosbeheerregimes om klimaatverandering het hoofd te bieden.
- g. Betalingen voor herstellinvesteringen, bijv. om graslanden te herstellen door het ruimen van kreupelhout en het installeren van omheiningen, of om bebouwbare grond in water vasthoudende gebieden te transformeren in natte beemden om waterstroombeheer, CO₂-afvang en biodiversiteit te bevorderen.

Er is een duidelijk potentieel voor synergisme en combinatie, op systematische wijze, tussen de zeven verschillende, hierboven beschreven maatregelen. Systemen van ondersteuning en van betaling voor diensten moeten gemakkelijk te begrijpen, toe te passen en te controleren zijn, zodat boeren en andere begunstigen niet gehinderd worden door onnodige administratie.

5.3 Voedselgarantie, handel en hulp

De wereldbevolking groeit, de vraag naar voedsel neemt toe en er bestaat een dringende noodzaak om honger en ondervoeding, uitputting van natuurlijke bronnen en watervoorraden en verlies van bebouwbare grond aan te pakken. De oplossing voor dit probleem is niet het concentreren van voedselproductie in in een beperkt aantal regio's en afhankelijk zijn van omvangrijke internationale voedselhandel en voedseltransport; dat zou het recept zijn voor een nieuw economisch kolonialisme, nieuwe economische afhankelijkheid, nieuwe conflicten en niet-duurzaam gebruik van transport. De oplossing ligt eerder in een hoge mate van zelfvoorziening en voedselsoevereiniteit op lokaal, regionaal, nationaal en continentaal niveau. Landbouwgrond moet in heel Europa in duurzaam beheer gehouden worden voor voedselproductie op de lange termijn. De EU moet een groot deel van het voedsel dat de inwoners nodig hebben zelf produceren, inclusief alle grondstoffen die voor deze productie vereist zijn, en moet de import van voedsel of voedingsmiddelen (in het bijzonder veevoer) volledig beperken tot datgene wat niet op duurzame wijze binnen de EU geproduceerd kan worden. Voor veeveelt in het bijzonder geldt dat het duurzame, op weinig toevoegingen en regionale

¹ Voorbeelden die aanduiden hoe een dergelijk systeem zou werken, zijn te vinden in het verslag: “*GLB hervorming 2013 – de laatste kans om de ondergang van de HNV-landbouw in Europa tegen te houden?*”, een gezamenlijke publicatie van de EFNCP, Birdlife International, Butterfly Conservation Europe en World Wildlife Fund.

producten gebaseerde boerenbedrijf dat wij voorstaan, in economisch opzicht niet levensvatbaar zal zijn zolang de markt wordt overspoeld met soja, maïs en andere geïmporteerde voedingsmiddelen. De EU mag voedselexport op geen enkele wijze subsidiëren; de EU moet internationale hulpfondsen gebruiken om boeren in ontwikkelingslanden te assisteren bij het handhaven en opvoeren van hun voedselproductie om hun middelen van bestaan te verbeteren en honger en ondervoeding te bestrijden.

Het Europees Landbouwfonds moet deze verschuiving naar een hoge mate van zelfvoorziening en voedselsoevereiniteit stimuleren door middel van de volgende maatregelen:

- a. Het opnieuw onderhandelen over internationale handelsregels om het recht op voedselsoevereiniteit in te stellen, dat is het recht van mensen, gemeenschappen, regio's, landen of unies om hun eigen landbouw- en voedselbeleid in te stellen; dit recht moet vergezeld gaan van de plicht om het door middel van gesubsidieerde voedselexport dumpen van voedsel te vermijden.
- b. Het scheiden van landbouw en andere industrieën in wereldhandelsgesprekken: voedselsoevereiniteit in de EU mag niet in gevaar gebracht worden door compromissen ten bate van de export in andere economische sectoren. Landen moeten in staat zijn rendabele verkoopprijzen af-boerderij te garanderen.
- c. Het eisen van duurzame normen voor voedselimporten naar de EU.
- d. Het stimuleren van productie van eiwitten voor veevoer binnen de EU als alternatief voor eiwitimport.
- e. Het garanderen van coherentie in ontwikkelingsbeleid, in overeenstemming met artikel 208 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, inclusief het staken van exportsubsidies op voedsel en maatregelen om te garanderen dat andere vormen van steun, zoals rechtstreekse betalingen, niet resulteren in export tegen prijzen lager dan de volledige productiekosten.
- f. Steun aan boeren in ontwikkelingslanden om duurzame landbouwsystemen in stand te houden of te ontwikkelen, hun middelen van bestaan te verbeteren en honger en ondervoeding te bestrijden.

5.4 Beheer van voedselvoorraden

Op dit moment gaat ongeveer vier vijfde van het door boeren in de EU geproduceerde voedsel om in bevoorradingsketens die gedomineerd worden door grootschalige verwerkingsindustrie en groothandel.

Hierdoor worden zowel de primaire producent als de consument binnen economische ketens geplaatst waar ze in het nadeel zijn tegenover steeds machtiger in koopindustrieën. Veel boeren zijn niet in staat hun productiekosten te dekken, laat staan geld over te houden om te investeren in innovatie. Consumenten betalen vanwege onrechtvaardige winstmarges vaak hogere prijzen voor voedsel dan noodzakelijk.

Het toekomstige beleid moet een marktstructuur opzetten die zowel boeren als consumenten in staat stelt invloedrijke partners in de voedings- en landbouwketen te zijn, sterke fluctuaties in voedingsaanbod en dientengevolge in verkoopprijzen op de boerderij voorkomt en daarmee speculatie met voedselprijzen op de beurs ontmoedigt. Een dergelijke marktstructuur is een wezenlijke voorwaarde voor het garanderen van stabiele prijzen en duurzame voedselproductie en consumptie in alle regio's van de EU en een eerlijke winst voor boeren op hun producten.

Het doel moet zijn stabiele prijzen en een rechtvaardige verdeling van waarde tussen boeren, verwerkingsindustrie, handelaars en consumenten te garanderen, zodat boeren rendabele verkoopprijzen op de boerderij kunnen garanderen en consumenten een redelijke prijs kunnen betalen. Het systeem moet zodanig zijn dat de verschillende, vaak conflicterende, belangen van deelnemers aan de voedselketen op gelijke voet kunnen onderhandelen, zodat primaire producenten en consumenten niet langer pionnen zijn van andere belangen, maar actief kunnen meebeslissen. Deze inspanning kan op andere plaatsen in dit artikel voorgestelde maatregelen omvatten, inclusief het instellen van voedselsoevereiniteit (5.3), het staken van subsidies op voedselexporten (5.3) en steun voor regionale en lokale verwerking van voedsel en voor regionale en lokale voedselsystemen, inclusief door de gemeenschap ondersteunde landbouw (6.2). Maar ook andere maatregelen zijn noodzakelijk.

Het Europees Landbouwfonds moet de volgende maatregelen omvatten:

- a. Het creëren van een marktcontrolesysteem dat een grotere markttransparantie garandeert door middel van het voortdurend controleren van winstmarges, de beweging van de vraag en van de prijzen en de evolutie van gemiddelde productiekosten, en dat, op basis van deze gemiddelde productiekosten, een gewenste prijskorridor voor bepaalde producten vaststelt. Bij dit proces moeten boeren, consumenten en andere groepen uit de maatschappij betrokken zijn.
- b. Steun voor het door boeren creëren van handelscollectieven om de onderhandelingspositie van boeren te versterken; deze steun kan afhankelijk zijn van een weloverwogen

versoepeling van concurrentieregels. Boeren moeten in staat gesteld worden collectief te werken en het recht en de mogelijkheid krijgen om het aanbod op EU-niveau te beheren; wanneer bijvoorbeeld de vraag afneemt en prijzen zakken tot onder de vastgestelde prijskorridor, moeten ze in staat zijn de door boeren te produceren hoeveelheid te verlagen.

- c. Verandering in het systeem van prijsinterventie. Het huidige systeem, dat streeft naar het laag houden van prijzen voor grondstoffen voor de (exporterende) voedselindustrie, voorziet niet afdoend in een vangnet voor producenten die hun boerderijen volgens duurzame principes beheren, omdat de interventieprijzen ver beneden de productiekosten liggen; dit systeem moet afgedankt worden. In plaats daarvan stellen wij een nieuw interventiesysteem voor, met eerlijke prijzen en gefinancierd door de producent, om het proces van voorraadbeheer zoals hierboven in (b) beschreven te complementeren. Dit systeem zou gelegenheid bieden voor opslag van producten gedurende de korte periodes die nodig zijn om het aanbod aan te passen aan veranderingen in de vraag.

5.5 Voedselkwaliteit, gezondheid en hieraan gerelateerde kwesties

Door ernstige gevallen van voedselpaniek in de laatste jaren is het publiek bewustzijn van het vitale belang van gezond voedsel toegenomen. Als gevolg hiervan zijn de verplichte voorzorgsmaatregelen strenger geworden, met een aantal goede resultaten, maar ook, zoals we later (zie 6.2) vermelden, met schadelijk effect voor bepaalde lokale voedselsystemen. Er is echter nog altijd wijdverspreide ongerustheid over de invloed van industriële voedselproductie en -verwerking op menselijke gezondheid, dierenwelzijn, biodiversiteit en het milieu. Corpulentie, diabetes en andere kwalen zijn een weerspiegeling van ongezonde eetgewoontes die de consument worden aangeboden met steeds meer bewerkt en samengesteld voedsel.

Consumenten kunnen de verantwoordelijkheid nemen voor wat ze eten, en doen dit in toenemende mate ook, door ingrediënten, toevoegingen en de herkomst van voedsel te controleren en door op zoek te gaan naar alternatieven zoals biologische producten, scharreelproducten of producten met gegarandeerde herkomst. Producenten, verwerkingsindustrie en handelaars zullen gehoor geven aan zulke assertieve consumenten. Om echter het initiatief te kunnen nemen, hebben consumenten accurate informatie nodig over voedsel en over het verband hiervan met gezondheid, enzovoorts. Scholen moeten hun aandeel leveren door kinderen over deze kwesties voorlichting te geven. Publieke instellingen moeten gebruik maken van

de inkoop van voedsel voor consumptie in scholen, ziekenhuizen, openbare bedrijven, gevangenissen, militaire barakken, enzovoorts, om de voedselkwaliteit en het verband tussen voedsel, lokale economie en milieu gunstig te beïnvloeden. Alle delen van de voedselketen – producenten, verwerkingsindustrie, handelaars, consumenten – moeten hun bijdrage leveren aan een structurele EU-omvattende campagne om voedselverspilling te stoppen.

Het Europees Landbouwfonds moet de volgende maatregelen omvatten:

- a. Publieke voorlichtingsprogramma's op EU- en nationaal niveau over voedsel, eetgewoonten en het verband hiervan met gezondheid, een duurzame levensstijl, verantwoordelijke consumptie, het vermijden van voedselverspilling en het verband tussen voedsel en natuurlijke landschappen, enzovoorts; voor deze programma's zijn duidelijke definities vereist van termen als 'gezond, vol natuurlijke voedingsstoffen, milieuvriendelijk' met betrekking tot voedsel.
- b. Programma's op nationaal en subnationaal niveau om kinderen voor te lichten over voedsel, de herkomst ervan, de verbanden tussen voedsel en gezondheid, enzovoorts.
- c. Hervorming van aanbestedingsregels van de EU en actieve stimulering vanuit de EU voor nieuwe beleidmaatregelen voor overheidsinkoop en catering die een voorbeeld stellen van economisch verantwoord gebruik van kwalitatief goed, natuurlijk, gezond, voedzaam, diervriendelijk voedsel uit de eigen regio en van voedsel waarvan de productie gekoppeld is aan het bevorderen van natuurlijk landschap en biodiversiteit.
- d. Strakkere verordeningen voor alle voedselkettering om te garanderen dat consumenten inzicht krijgen in herkomst, productiemethodes, verwerkingsbehandeling, enzovoorts, van al het verhandelde voedsel.
- e. Lancering door de EU van een campagne om een einde te maken aan voedselverspilling; deze campagne moet zich richten op alle delen en aspecten van de voedselketen, inclusief het inkoop-, verwerkings- en verkoopbeleid van voedselverwerkingsindustrie en handel, transport- en opslagsystemen, consumentengedrag, enzovoorts.
- f. Steun voor het recht van boeren om hun eigen vee fokkerij en zaadproductie te beheren, inclusief instandhouding van gecultiveerde rassen en gebruik van traditionele kennis en cultureel erfgoed gerelateerd aan lokale plantvariëteiten en veerassen op de boerderij; hiertoe moeten de relevante bepalingen van het Internationaal Verdrag inzake plantgenetische hulpbronnen voor

voeding en landbouw in het EU-beleid geïntegreerd worden.

6 Europees Plattelandsfonds

Plattelandsregio's binnen de EU zijn zeer verschillend wat betreft de structuur en kracht van hun economie. Sommige regio's hebben, door hun locatie of door energiek beleid, een sterke, afwisselende economie: zij bezitten reeds het potentieel om een nog grotere bijdrage te leveren aan de algemene welvaart van de Unie. Andere regio's zijn ernstig verzwakt door het instorten van collectieve landbouwbedrijven, de centralisering van industrie en handel, uitmigratie van jonge mensen en andere krachten. Het resultaat van deze tendensen is een flagrante en toenemende ongelijkheid tussen regio's, massale migratie zonder perspectief op een fatsoenlijk inkomen, verlies van sociaal kapitaal en in sommige regio's verwaarlozing van waardevolle landbouwgrond en verlies van de milieu- en cultuurwaarden die door landbouw gecreëerd en in stand gehouden werden.

Wij stellen voor dat het Europees Plattelandsfonds op deze ernstige ongelijkheid tussen regio's moet reageren door in de volgende periode van het programma een **economische, sociale en milieurenaissance van plattelandsgebieden** te lanceren, om de volledige bijdrage die alle plattelandsgebieden kunnen leveren aan een welvarende en duurzame Unie te verwezenlijken en recht te doen aan de sociale, economische en territoriale cohesie die de EU nastreeft.

Deze renaissance moet een weerspiegeling zijn van, en voortbouwen op, de grote diversiteit in karakter, hulpbronnen, sterke kanten en tradities van de vele verschillende plattelandsregio's in de Unie. Bovendien moet deze renaissance niet alleen putten uit de energie en hulpbronnen van de EU en van nationale en regionale besturen, maar ook uit die van lokale autoriteiten en de particuliere, zakelijke en civiele sector. Daarom maakten we hierboven, in hoofdstuk 4, onderscheid tussen de voornamelijk horizontale aard van de maatregelen binnen het voorgestelde Europees Landbouwfonds en meer op plaats gebaseerde maatregelen (die meer gevarieerd, en vaak zeer specifiek toegepast zullen worden) binnen het Plattelandsfonds.

Wij stellen voor dat de door het Plattelandsfonds ondersteunde activiteiten uitgewerkt en geïmplementeerd moeten worden onder de strategische leiding van multisectorale territoriale samenwerkingsverbanden waarvan de samenstelling en functionele principes gebaseerd zijn op de LEADER-methode, maar met een bredere bevoegdheid dan veel LEADER Groepen momenteel toegekend wordt. Deze samenwerkingsverbanden, volgens de grondbeginselen van goed bestuur stuk voor stuk geautoriseerd en ondersteund door openbare autoriteiten, moeten effectieve coördinatie van lokale en subregionale activiteiten binnen de bredere socio-economische en

territoriale context garanderen.

In dit hoofdstuk schetsen we eerst de voorgestelde reikwijdte van deze activiteiten en vervolgens onze visie op deze strategieën en samenwerkingsverbanden. De volgorde is:

- Steun voor versteviging en diversificatie van de plattelandseconomie.
- Steun voor regionale en lokale voedselproductie en -verwerking.
- Steun voor het versterken van plattelandsgemeenschappen, diensten en infrastructuur.
- Steun voor subregionale samenwerkingsverbanden en aan betrokkenheid van het maatschappelijke middenveld.

6.1 Steun voor versteviging en diversificatie van de plattelandseconomie

De economische renaissance waartoe wij oproepen, kan putten uit de maatregelen die we in hoofdstuk 5 beschrijven met betrekking tot de levensvatbaarheid van landbouw en voor regionale en lokale productie en verwerking van voedsel en andere boerderijproducten. Maar deze renaissance kan ook putten uit veel andere economische sectoren en uit de opmerkelijke diversiteit van plattelandsgebieden in verschillende delen van de EU. In de meeste plattelandsregio's is het potentieel aanwezig om de secundaire en tertiaire sectoren op duurzame wijze te versterken, inclusief het toevoegen van waarde aan producten van boerderijen en bossen in de nabijheid van hun herkomst, de ontwikkeling van toerisme, innovatief gebruik van informatietechnologie, het zonder schadelijke gevolgen opwekken van duurzame energie en het lokaliseren van hightech industrieën in kwalitatief hoogstaande landelijke omgevingen, en op al deze manieren een bijdrage te leveren aan de EU 2020-doelstelling van het creëren van nieuwe banen. Maar een dergelijke versterking kan afhankelijk zijn van adequate infrastructuur, in het bijzonder telecommunicatie en duurzame systemen voor oppervlaktetransport. Deze versterking zal ook afhankelijk zijn van de toegankelijkheid van grond, gebouwen, krediet en expertise voor bestaande of potentiële ondernemers; op dit moment kan deze toegankelijkheid moeilijk gegarandeerd worden binnen de context van speculatie in grondwaarden, de opwaartse druk op grondprijzen, de onwil van banken om leningen te verstrekken zonder royale borg, enzovoorts.

Het Plattelandsfonds moet de volgende maatregelen omvatten:

- a. Steun voor het creëren en de groei van micro-ondernemingen en MKB in alle economische sectoren door middel van het voorzien in

- kredietgaranties, toegang tot ondersteunende diensten, zakelijke adviesystemen, enzovoorts.
- b. Steun voor opvolging op boerderijen, inclusief financiële steun voor pensionering en voor nieuwe medewerkers op de boerderij, en voor landbouw in collectieve verbanden, inclusief kredietgaranties en financiële stimulans voor investering van de gemeenschap in landbouwbedrijven en gerelateerde initiatieven met toegevoegde waarde.
 - c. Steun voor boerderijmodernisering, daar waar deze ten dienste staat van de productie of van een toename in duurzame praktijk of diversificatie van de boerderij; deze steun moet beschikbaar zijn voor alle boeren en boerencoöperaties en moet aan gebouwen, enzovoorts, voorwaarden stellen die evenredig zijn aan de omvang van de betreffende onderneming. Er mag echter geen steun beschikbaar zijn voor intensieve, industriële veeproductie.
 - d. Versterkte interesse van de EU in bosbouw, met de nadruk op steun aan activiteiten van boseigenaren en ondernemingen met toegevoegde waarde om banen te creëren en lokale economieën te diversifiëren door middel van duurzaam beheer van bosterreinen en verwerking van de producten van deze terreinen, en te voorzien in diensten aan het milieu zoals behoud van biodiversiteit, grond- en watermanagement en CO₂-afvang. Deze interesse zou uitgedrukt kunnen worden door middel van een coherent en veelomvattend ‘bosbouwpakket’ met specifieke maatregelen die onder andere gericht zijn op uitbreiding van duurzaam management, bescherming tegen natuurlijke en kunstmatige gevaren, en het versterken van coöperatie en innovatiecapaciteit van de bosbouwproducent.
 - e. Steun voor investeringen in telecommunicatie-infrastructuur in platteland regio’s.
 - f. Steun voor activiteiten door lokale gemeenschappen, landmanagers en ondernemingen om ondernemingen te creëren of uit te breiden die zich richten op behoud van energie of het opwekken van duurzame energie, zonder verlies van organische materie in de grond, waarbij wedijver tussen voedsel- en energieproductie om grond en natuurlijke rijkdommen vermeden wordt. Platteland regio’s bevatten enorme rijkdommen aan grond, water, wind, zon, biomassa, enzovoorts, die gebruikt kunnen worden om op gepaste schaal duurzame energie op te wekken, op initiatief van lokale grondeigenaren, ondernemingen of gemeenschappen, zonder betrokkenheid van reusachtige energiebedrijven.
 - g. Steun voor het ontwikkelen van

plattelandstoerisme, gekoppeld aan milieu, erfgoed, toegevoegde waarde, lokale diensten, enzovoorts.

- h. Het stimuleren en steunen van nationale initiatieven, en van multinationale uitwisseling, in het ontwikkelen van toegepaste vaardigheden door middel van loopbaangericht onderwijs en beroepsonderwijs en soortgelijke systemen, loopbaantraining, adviserende en aanvullende diensten, studieclubactiviteiten, het ontwikkelen van lokale capaciteiten, en andere systemen. Dergelijke activiteiten omvatten niet alleen het stimuleren van innovaties, maar ook herwaardering van traditionele vaardigheden in de bouw, kaasmakerij en andere ambachten met toegevoegde waarde, veehouderij, handvaardigheden, geneeskrachtige kruiden, koken, enzovoorts.

6.2 Steun voor regionale en lokale voedselproductie en -verwerking

Het toevoegen van waarde aan voedsel en andere boerderijproducten vormt een vitale schakel tussen landbouw en andere delen van de economie. Deze schakel kan van cruciaal belang zijn voor de plattelandseconomie. Maar op dit moment vindt voor ongeveer vier vijfde van het voedsel dat door commerciële boeren in de EU geproduceerd wordt het toevoegen van waarde niet plaats in echte plattelandsondernemingen, maar eerder in grootschalige, gecentraliseerde verwerkingsunits. Hierdoor wordt het toevoegen van waarde aan voedsel in de plattelandsgebieden zelf onmogelijk gemaakt. Alles moet in het werk gesteld worden om activiteiten met toegevoegde waarde op lokaal en regionaal niveau door middel van kleine en middelgrote ondernemingen, inclusief ondernemingen die door boeren geleid worden, als belangrijk element in het diversifiëren van lokale en regionale economie, aan te moedigen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de grote verscheidenheid aan nationale, regionale, lokale en ‘niche’ markten die al binnen de EU bestaan. Deze steun moet ook herziening en vereenvoudiging inhouden van de regelgeving met betrekking tot het slachten van vee, voedselhygiëne, fytosanitaire normen, enzovoorts, die een onevenredig zware last betekenen voor kleine en middelgrote ondernemingen (KMO’s).

Het Plattelandfonds moet de volgende maatregelen omvatten:

- a. Steun voor het creëren en versterken van regionale en lokale voedselsystemen², zoals boerenmarkten, coöperatieve boerderijwinkels,

² Een bruikbaar overzicht van lokale voedselsystemen in Europa en hun implicaties voor beleid is te vinden in het rapport ‘Lokale voedselsystemen in Europa’, gepubliceerd door de FAAN – Werkgroep ter Bevordering van Alternatieve Agro-voedselnetwerken.

groenteabonnementen of door de gemeenschap ondersteunde landbouw, en voor een actief Europees netwerk voor de uitwisseling van good practice tussen regionale en lokale voedselsystemen, en tussen de producenten (in het bijzonder boeren en vissers) die daadwerkelijk op het land of het water werken en de basisingrediënten voor het voedsel creëren.

- b. Steun voor het merken en etiketteren van regionale producten, waarbij geput kan worden uit de enorme diversiteit in culinaire traditie, gastronomie en hieraan gerelateerde aspecten van het cultureel erfgoed in Europa, inclusief duurzaam beheerde geneeskrachtige kruiden en traditionele producten; let op het verband tussen deze maatregel en de strakkere verordeningen voor alle voedsletikettering, zoals bepleit in paragraaf 5.5d. Waar van toepassing, moet het verband tussen de regionale producten en andere waarden (zoals berglandschappen, biodiversiteit, waterecosystemen) benadrukt worden door middel van het etiket of het merk.
- c. Het toelichten, publiceren en garanderen van nationale implementatie van regelgeving op EU-niveau voor correct gerechtvaardigde en gecontroleerde onthefving van verordeningen voor hygiëne, veeslachterij en dergelijke voor micro-ondernemingen en MKB; deze verordeningen, zoals toegepast in bepaalde lidstaten, kunnen dergelijke ondernemingen ernstig benadelen.
- d. Versoepeling van regels voor openbare aanbesteding om flexibel gebruik te kunnen maken van systemen voor overheidsinkoop en catering om het gebruik van regionaal en lokaal voedsel te promoten (let op het verband met 5.5c hierboven) en steun voor koppeling tussen overheids catering en lokale voedselverstrekkers.

6.3 Steun voor het versterken van plattelandsgemeenschappen, diensten en infrastructuur

De plattelandsgebieden van Europa, zoals gedefinieerd in de huidige generatie Plattelandsontwikkelingsprogramma's, zijn het woongebied van ongeveer 135 miljoen mensen, meer dan een kwart van de totale EU-bevolking. Binnen deze gebieden verschillen plattelandsgemeenschappen onderling sterk in maatschappelijke vitaliteit en adequaatheid van sociale en culturele diensten en infrastructuur. Veel gemeenschappen zijn in dit opzicht sterk en bieden een hoge kwaliteit van leven. Andere plattelandsgemeenschappen – in het bijzonder die in bepaalde nieuwe lidstaten en in de buitenste delen van de EU15 – lijden onder ernstige zwakheid. Deze zwakheid kan lijden tot een neerwaartse spiraal, met demografische onbalans, uitmigratie van jonge mensen, verder verlies van diensten en vitaliteit en afnemende kwaliteit van

leven voor degenen die achterblijven. Rechtvaardigheid en het nastreven van territoriale cohesie vereisen een vastberaden beleid om die neergang te stoppen en om te keren.

Specifieke behoefte aan en gelegenheid voor een dynamische en vindingrijke benadering van ontwikkeling geldt voor die **bijzondere gebieden** die 'marginaal' of 'minder bevoorrecht' genoemd kunnen worden, maar vanuit het perspectief van degenen die daar wonen, centraal staan in hun leven en in cultureel, milieu- of ander opzicht bijzonder bevoorrecht kunnen zijn. Er is een grote verscheidenheid in dergelijke gebieden op het grondoppervlak van Europa: van de dunbevolkte regio's in Zweden en Finland tot berggemeenschappen in de Pyreneeën, Alpen en Karpaten, gemeenschappen met subsistentielandbouw in veel landen, concentraties van armoede in bepaalde regio's, en geïsoleerde gemeenschappen in veel eiland- en kustregio's. Dergelijke regio's kunnen momenteel inderdaad – in wisselende mate – te lijden hebben onder demografische onbalans, uitmigratie, verlies van jonge, energieke mensen, krappe economie, ernstige belemmeringen voor boeren, zwakke diensten en infrastructuur in de gemeenschap. Deze regio's fungeren echter tevens als rentmeester van ecosystemen, natuurlijke landschappen en cultureel erfgoed van Europees belang, in het bijzonder veel landbouwgronden met hoge natuurwaarden; zij beheren rijkdommen aan landbouwgrond, grasland, bossen, mineralen, watervoorraden en energie waarvan de EU nu en in de toekomst afhankelijk is, en zij vertegenwoordigen een sociaal kapitaal van gemeenschappen die inwoners kunnen ondersteunen en opnemen. Plattelands- en regionaal beleid moet plattelandsgemeenschappen steunen in het omzetten van vermeende nadelen in economische en sociale voordelen, door zich te richten op het steunen van sociale vitaliteit, het onderhouden van maatschappelijke diensten, het diversifiëren van de lokale economie, het belonen van boeren (hoe kleinschalig ook) voor de maatschappelijke diensten die zij produceren, en (voor zover van toepassing) het accepteren van de waarde van informele economieën.

Het Plattelandsfonds moet de volgende maatregelen omvatten:

- a. Steun voor activiteiten om sociaal kapitaal in plattelandsgebieden en het vermogen van plattelandsgemeenschappen om deel te nemen aan lokaal bestuur en lokale ontwikkelingsprocessen te versterken.
- b. Steun voor het voorzien in en het versterken van diensten en infrastructuur op het platteland, hetzij door de overheid, door particuliere rechtspersonen of door de plattelandsgemeenschappen zelf.
- c. Het erkennen van de sleutelrol van steden als centra van het sociale, culturele en economische leven in veel plattelandregio's, en van de noodzaak

de verscheidenheid en kwaliteit van diensten in deze steden in stand te houden en effectieve koppeling en wederzijdse steun tussen stedelijke en plattelandsgebieden te garanderen. Dit heeft duidelijke gevolgen voor de koppeling tussen subregionale ontwikkelingsprogramma's aan de ene kant en beleid voor ruimtelijke ordening, transport, enzovoorts, aan de andere kant. Er is een bijzondere noodzaak voor ruimtelijk orderingsbeleid om de verstedelijking van goede landbouwgrond tegen te houden.

- d. Een radicale nieuwe benadering voor het in stand houden van de sociale vitaliteit van gemeenschappen die gebaseerd zijn op lang bestaande patronen van gehele of gedeeltelijke zelfvoorzieningslandbouw. Op dit moment hebben deze gemeenschappen nauwelijks enig profijt van het GLB of het ELFPO, omdat de maatregel voor (semi)zelfvoorzieningslandbouw ofwel niet toegepast of weinig gebruikt wordt, de maatregel voor boerencoöperaties weinig gebruikt wordt en veel zelfvoorzieningsboeren uitgesloten worden van rechtstreekse betalingen of agro-milieubetalingen omdat hun bedrijfjes te klein zijn. Als dit gebrek aan aansluiting niet opgelost wordt, zullen deze gemeenschappen wegwijnen. Nodig is een dynamische, geïntegreerde benadering, volgens de methode waarmee niet-gouvernementele organisaties in verschillende landen pionieren, waarbij boeren collectief (in plaats van individueel) in staat gesteld worden te profiteren van aan de boerderij gerelateerde betalingen, waarde wordt toegevoegd aan boerderij- en bosproducten, handvaardigheden weer opbloeien, toerisme gepromoot wordt, sociale diensten in stand gehouden worden en jonge mensen door het creëren van banen in staat gesteld worden om te blijven of terug te keren. Deze succesvolle initiatieven wijzen erop dat er meer steun gegeven moet worden aan intermediaire rechtspersonen (zoals subregionale samenwerkingsverbanden, ngo's, organisaties vanuit de gemeenschap) die effectieve resultaten kunnen opleveren op lokaal niveau, met nauwe betrokkenheid van de boeren en andere plaatselijke inwoners.

- e. Steun voor de armen en kwetsbaren op het platteland. Van de 45 miljoen mensen in de EU die onder de armoedegrens leven, woont misschien een kwart op het platteland. Locatie en omstandigheden lopen uiteen, maar hieronder vallen concentraties van armoede en uitsluiting onder bepaalde minderheidsgroeperingen, zoals veel Roma, in het bijzonder in de nieuwe lidstaten. Veel huidige hulpprogramma's voor plattelands- en regionale ontwikkeling lijken niet geschikt om tegemoet te komen aan de behoeften van de armen en

kwetsbaren op het platteland, ondanks de belofte in de Lissabon-strategie om 'een beslissende impact te hebben op de uitroeiing van de armoede'. 2010 was het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting; de prioriteiten van dit jaar omvatten het opstellen van Nationale Actieplannen "sociale inclusie een centrale plaats te geven op de nationale beleidsagenda" en "multidimensionale, integrale strategieën te promoten om armoede te voorkomen en te verminderen als voornaamste prioriteit van alle beleidsgebieden". In de recente Europa 2020 nota van de Europese Commissie staat een EU-doelstelling om minstens 20 miljoen mensen uit de armoede te krijgen.

Programma's voor plattelandsontwikkeling moeten een weerspiegeling zijn van deze belofte van de EU en haar lidstaten en erop voortbouwen om concentraties van armoede en sociale uitsluiting aan te pakken. Nieuwe en vindingrijke benaderingen zijn nodig, gericht op het opbouwen van het collectieve zelfvertrouwen van elke gemeenschap tot het punt waarop die initiatief kan nemen om het leven van haar inwoners te verbeteren en (waar gewenst) hulp van instanties van buitenaf te zoeken en te verwerken. Deze nieuwe benadering vraagt openheid van de nationale en lokale autoriteiten, flexibiliteit in toekomstige EU-maatregelen voor plattelands- en regionale ontwikkeling, en integratie van verschillende sectoren en fondsgeldbronnen. Het initiatief van het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties in Cserehat in Hongarije biedt een belangrijk voorbeeldmodel, dat door de Hongaarse regering is toegepast in haar nationale programma om gebiedgebonden armoede in de 33 meest benadeelde microregio's op het platteland uit te bannen.

6.4 Steun voor subregionale samenwerkingsverbanden en betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld

In hoofdstuk 8 hieronder merken we op dat de effectiviteit van de beleidslijnen wij voorstellen, in sterke mate afhankelijk zal zijn van de processen van beleid, financiering en oplevering die de implementatie begeleiden. Vervolgens vragen we om mechanismes op EU-, nationaal, regionaal en subregionaal niveau, die echte samenwerking en complementariteit kunnen bereiken tussen de voornaamste Europese Fondsen die op sociaal, economisch en milieuvlak het welzijn van plattelandsgebieden van dienst kunnen zijn, en die de energie en hulpbronnen van alle sectoren kunnen aanwenden voor de in deze boodschap beschreven taken. Het financieren van deze mechanismes op EU-, nationaal en regionaal niveau valt grotendeels buiten de voorgestelde Gemeenschappelijk Landbouw-, Voedsel- en Plattelandsbeleid. Maar de mechanismen die op subregionaal niveau nodig zijn, kunnen en moeten

binnen dat beleid ondersteund worden door middel van het Europees Plattelandsfonds.

Wij stellen voor dat de activiteiten die door het Plattelandsfonds ondersteund worden, samengebracht moeten worden door middel van geïntegreerde subregionale ontwikkelingsstrategieën, uitgewerkt en beheerd door multisectorale, territoriale samenwerkingsverbanden. In deze samenwerkingsverbanden moeten in iedere subregio die voornamelijk uit platteland bestaat vertegenwoordigers uit de publieke, particuliere en civiele sector bijeengebracht worden. Elk samenwerkingsverband moet voor zijn subregio een ontwikkelingsstrategie voorbereiden die de hele programmaperiode bestrijkt, maar aan periodieke herziening onderworpen wordt. Waar van toepassing, moet het werkveld van de strategie en van het samenwerkingsverband niet alleen plattelandsgebieden, maar ook stedelijke gebieden bestrijken. De strategie moet helder verwoorden hoe de maatregelen binnen het Plattelandsfonds en andere Fondsen, zoals beschreven in hoofdstuk 8 hieronder, binnen de subregio ingezet moeten worden, en dit moet de basis vormen voor de presentatie van alle relevante operationele programma's binnen deze subregio. Het Plattelandsfonds moet voorzien in de operationele financiering van het samenwerkingsverband.

Dit voorstel bouwt voort op de ervaring van het LEADER-programma sinds 1991, in de drie voorgaande fasen als communautair initiatief en in het huidige POP-regime. LEADER bewijst de hoge waarde van gerichtheid op de noden en rijkdommen van een specifiek territorium, van multisectorale samenwerkingsverbanden en van geïntegreerde en innovatieve benaderingen. Om echter een werkelijke renaissance van het platteland te bereiken, moet de volgende periode van het programma toezien op een meer wijdverspreid en ambitieuzer gebruik van subregionale samenwerkingsverbanden, met een bredere opdracht en beter gegarandeerde financiering.

Een kwestie die hiermee in nauw verband staat, is de rol van het maatschappelijk middenveld. Overal in de EU veranderen de opvattingen over bestuur. In toenemende mate beseft men dat overheden, op alle niveaus, een belangrijke rol spelen in het leveren van gemeenschappelijke diensten, maar dat overheden alleen niet tegemoet kunnen komen aan alle behoeften van de maatschappij. Autoriteiten worden door financiële druk en door reacties van het publiek gedwongen te erkennen dat grote delen van de actie afhankelijk moeten zijn van het bedrijfsleven en maatschappelijke organisatie. Dit geldt in het bijzonder in plattelandsgebieden, waar kleine, ver uiteenliggende of geïsoleerde gemeenschappen in significante mate aangewezen zijn op hulp vanuit de eigen gemeenschap. De verdeling van verantwoordelijkheden, en het 'sociale contract' tussen overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties zal tussen de lidstaten onderling verschillend zijn; maar de rol van het maatschappelijk middenveld

moet erkend en ondersteund worden, vanwege de bijdrage die deze sector kan leveren aan de plattelands- en regionale ontwikkeling en omdat zij hierdoor de druk op de voorraden van publieke overheden vermindert. In veel landen bewijzen niet-gouvernementele organisaties dat zij een creatieve rol kunnen spelen om processen van plattelandsontwikkeling in beweging te brengen, hetzij binnen of buiten multisectorale samenwerkingsverbanden. Stichtingen en particuliere donateurs kunnen ook een significant aandeel leveren in het ondersteunen van ontwikkelingsprocessen.

Het Plattelandsfonds moet de volgende maatregelen omvatten:

- a. Het voorzien, door de EU, in gepaste operationele financiering voor alle subregionale samenwerkingsverbanden, gecreëerd in subregio's die voornamelijk uit platteland bestaan, onder de voorwaarde gesteld in paragraaf 8d hieronder.
- b. Steun voor de actieve betrokkenheid van plattelandsgemeenschappen en hun representatieve organisaties bij de vormgeving en implementatie van ontwikkelingsprogramma's op lokaal en subregionaal niveau.

7 Research en ontwikkeling

De veranderingen waartoe wij oproepen – een nieuw model voor de landbouw en een renaissance van het platteland – tonen de noodzaak van innovatie, van erkenning en nieuwe toepassingen van bestaande kennis, en van nieuwe kennis. Veel plattelandsondernemingen van allerlei aard zullen bijvoorbeeld nieuwe kennis en vaardigheden nodig hebben voor het diversifiëren van hun onderneming, het hanteren van informatietechnologie, marketing en productontwikkeling, kwaliteitscontrole, financieel management, coöperatieve activiteiten, enzovoorts. Er is dringend behoefte aan praktische, interdisciplinaire research op het gebied van biologische en andere duurzame voedselproductiesystemen. De huidige wetenschappelijke benadering van research op het gebied van landbouw moet verbreed worden; aangezien landbouw te maken heeft met organismes (d.w.z. complexe, levende onderwerpen), is een holistische wetenschap, inclusief nieuwe en alternatieve methodes, noodzakelijk. Degenen die maatschappelijke diensten leveren of financieren, zoals diensten aan het milieu, watermanagement, CO₂-afvangst, enzovoorts, zullen afhankelijk zijn van een doorgaande aanscherping van de definiëring van deze goederen en van de middelen waarmee die gegarandeerd en gecontroleerd kunnen worden. Innovatie zal nodig zijn op terreinen zoals het opwekken van duurzame energie, behoud van energie, veel methodes om waarde toe te voegen aan plattelandsproducten, andere aspecten van de 'groene economie', en nieuwe, vindingrijke manieren om diensten op het platteland in stand te houden (bijvoorbeeld door gebruik van informatie- en communicatietechnologie in gezondheidsdiensten,

onderwijs en openbare administratie). Het platteland van Europa heeft de kans op veel van deze terreinen pionierswerk te verrichten.

Dit is een belangrijk terrein voor toegepaste research, ontwikkeling, innovatie en het genereren en overbrengen van kennis. Momenteel voorziet het GLB niet rechtstreeks in financiering van dergelijke activiteiten, die dientengevolge afhankelijk zijn van nationale financiering en gedeeltelijke dekking door middel van de voornaamste researchprogramma's van de EU, in het bijzonder het thema "Voedsel, landbouw en biotechnologie" binnen het zevende kaderprogramma van de EU. Wij vinden dat er veel te zeggen is voor het financieren – door middel van het achtste kaderprogramma – van een programma van toegepaste research, ontwikkeling en innovatie, rechtstreeks gerelateerd aan de kennis die nodig is om al beleidslijnen die in deze boodschap uiteengezet worden, effectief na te streven. Researchprojecten moeten worden geformuleerd in nauwe samenwerking met praktijkmensen. Bij de uitvoering van dit programma moet de Commissie garanderen dat researchresultaten snel – sneller dan nu vaak bereikt wordt – doorgespeeld worden naar haar eigen beleidsteams en naar de beleidsteams van lidstaten, zodat ideeën tijdig kunnen worden omgezet in activiteiten.

Ook noodzakelijk is een goed georganiseerd proces van informatie, training en uitwisseling van ideeën en goede praktijken tussen allen die betrokken zijn bij landbouw en plattelandsontwikkeling. Het nieuwe beleid moet op EU- en nationaal niveau voorzieningen treffen voor gezonde programma's voor informatie, training en uitwisseling van ideeën en good practice tussen allen die betrokken zijn bij landbouw en plattelandsontwikkeling. Het Europees netwerk voor plattelandsontwikkeling en de Nationale Plattelandsnetwerken moeten in de volgende periode van het programma worden getransformeerd tot een meer open, snel bewegend, transparant en toegerust systeem voor uitwisseling en samenwerking tussen de verschillende partijen. Eveneens moet er steun komen voor sectorale netwerken die zich bezighouden met onderlinge samenwerking, zoals voor het beheer van weidegrond, voor initiatieven met toegevoegde waarde of voor het opwekken van duurzame energie. Nieuwe hulpmiddelen voor communicatie en participatie, zoals het Europees Burgerinitiatief (EBI), kunnen bijdragen aan het verbeteren van zowel de horizontale als de verticale dialoog tussen alle beheerders, inwoners in de rol van consument inbegrepen.

8 Effectiviteit van bestuur, inclusief koppeling aan andere EU-programma's

De effectiviteit van de beleidslijnen die wij voorstellen, zal in sterke mate afhankelijk zijn van de processen van beleid, financiering en oplevering die hun implementatie begeleiden. Momenteel kunnen plattelandsgebieden en

hun economie profiteren van Europese financiering, niet alleen door het ELFPO, maar ook door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Cohesiefonds, het Europees Sociaal Fonds (ESF), en het Europees Visserijfonds (EVF). De verschillende verordeningen maken het geografisch en thematisch bereik van de steun die onder ieder Fonds gegeven kan worden duidelijk, maar omschrijven niet nauwkeurig de exacte afbakening, noch het potentieel voor positieve complementariteit, tussen de Fondsen. Veel plattelandsgebieden kunnen nu inderdaad profijt hebben van de andere fondsen, evenals van het ELFPO; maar de processen om dat profijt te bereiken, zijn log, in de zin dat de verschillende Fondsen en de sectoraal operationele programma's door middel waarvan ze op nationaal niveau worden ingezet, niet gemakkelijk te combineren zijn in hun operationele systemen, zodat potentiële begunstigen vaak worden gedwarsboomd door bureaucratie.

Bovendien hebben de instanties die het Plattelandsontwikkelingsprogramma uitvoeren – nationale Ministeries van Landbouw, regionale overheden, LEADER groepen of andere subregionale samenwerkingsverbanden – momenteel zelden de bevoegdheid om opdracht te geven tot financiering vanuit andere EU-Fondsen, zodat pogingen om de verschillende programma's op territoriaal niveau aan elkaar te koppelen, gedwarsboomd worden. Een bescheiden uitzondering op dit algemene punt wordt gevormd door de lokale actiegroepen in bepaalde landen, bijvoorbeeld Denemarken, die kunnen functioneren onder As 4 van zowel het ELFPO als het Visserijfonds. Sommige andere lokale samenwerkingsverbanden, zoals de *Pays* in Frankrijk en de Local Development Companies in Ierland, kunnen zowel binnen als buiten de grenzen van het POP functioneren. Maar in het algemeen geldt dat uitvoeringssystemen zich beperken tot de nauwe kaders van POP, met lokale actiegroepen die vaak beperkt worden tot uitvoering van As 3 van het POP, en in sommige landen zijn er uitgestrekte plattelandsgebieden die niet kunnen profiteren van lokale actiegroepen of andere subregionale samenwerkingsverbanden.

Deze zwakheden in de uitvoering, en de belemmeringen om effectieve complementariteit tussen EU- en nationale fondsen te bereiken, moeten aangepakt worden om een renaissance van plattelandsgebieden mogelijk te maken. Wat we nodig hebben, zijn mechanismes op EU-, nationaal, regionaal en subregionaal niveau, die echte samenwerking en complementariteit kunnen bereiken tussen de voornaamste Fondsen en die de energie en rijkdommen van alle sectoren kunnen aanwenden voor de in deze boodschap beschreven taken. Dit is volledig consistent met de in Europa 2020 uiteengezette geïntegreerde benadering.

De nieuwe Common Agriculture, Food and Rural Policy (CAFRP) moet daarom voorzien in:

- a. Een gemeenschappelijk strategisch kader op EU-

niveau voor de CAFRP en de opvolgers van de huidige EFRO, Cohesiefonds, ESF en EVF. Dit moet het volgende omvatten:

- het nastreven van de modelverschuiving in de landbouw, en van de renaissance van het platteland
 - voorzieningen voor lokale, geïntegreerde territoriale ontwikkeling, met koppeling en wederzijdse ondersteuning tussen plattelands- en stedelijke gebieden
 - heldere doelstellingen voor de veranderingen die bereikt dienen te zijn tegen (zeg) 2017 en 2020, bijvoorbeeld wat betreft het bereiken van duurzame normen in de landbouw, het creëren van een evenwichtige voedselketen die rechtvaardige inkomens voor boeren garandeert, en het versterken en diversifiëren van plattelandseconomieën
 - voorzieningen voor controle, monitoring en evaluatie om de vooruitgang met betrekking tot deze doelstellingen in te schatten.
- b. Verordeningen voor deze vijf Fondsen, die volledig met elkaar in overeenstemming zijn, die de afbakening en de bedoelde complementariteit tussen de Fondsen helder uiteenzetten, die ook in procedure met elkaar in overeenstemming zijn, zodat lidstaten en uitvoerende instanties de problemen voor begunstigden kunnen minimaliseren, en die ruimte bieden aan het uitvoeren van relevante maatregelen door subregionale samenwerkingsverbanden die over de hele linie van de Fondsen opereren.
- c. De eis dat lidstaten (en/of regio's, in landen met een federaal systeem) – voor de volgende programmaperiode – nationale en/of regionale strategische kaders opstellen die een reflectie zijn van de doelen van het gemeenschappelijk strategisch kader op EU-niveau, en die een heldere basis bieden voor actieve complementariteit tussen de Operationele Programma's gerelateerd aan de vijf EU Fondsen.
- d. De eis dat lidstaten, of waar relevant regionale overheden, bovendien – overall binnen hun territorium – het creëren van subregionale samenwerkingsverbanden promoten en hun activiteiten ondersteunen in de taak van het voorbereiden en implementeren van subregionale of territoriale ontwikkelingsstrategieën, met volmacht tot het uitvoeren van alle relevante maatregelen binnen de Operationele Programma's gerelateerd aan alle vijf EU Fondsen, en specifiek alle maatregelen binnen het bereik van het voorgestelde Europees Plattelandsfonds, en met operationele financiering (in subregio's die voornamelijk uit platteland bestaan) voorzien door middel van het Plattelandsfonds of (elders) door

middel van het Regionale Fonds of Cohesiefonds – zie de koppeling in 6.4a.

9 Financiering

In deze mededeling ligt onze focus op de voorgestelde nieuwe richting van het beleid, nog niet op het herverdelen van geld tussen Fondsen of maatregelen of op het evenwicht tussen Europese en nationale fondsen. We gaan er echter van uit dat de nieuwe Common, Agriculture, Food and Rural Policy ongeveer hetzelfde deel van het EU-budget zal krijgen als nu toegewezen is aan de twee zuilen van het GLB, om tegemoet te komen aan de doelstellingen en de belangrijke uitdagingen die in deze mededeling uiteengezet worden, aan te pakken, en dat er een effectieve koppeling zal zijn tussen dat nieuwe beleid en de andere instrumenten van de EU. Ons voorstel om alle 'horizontale' maatregelen, inclusief milieubetalingen, in het Europees Landbouwfonds op te nemen en bovendien ongerichte betalingen aan boeren en aan de voedselindustrie significant te verminderen, zou fondsgelden vrijmaken voor een krachtiger campagne voor Renaissance van het Platteland. De voorstellen in paragraaf 6.4 en hoofdstuk 8 voor strategische koppeling met andere EU-fondsen en voor het creëren en activeren van subregionale samenwerkingsverbanden zijn uitgewerkt om het effectief gebruik van alle relevante EU- en nationale fondsen te garanderen en de hulpbronnen van bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties te richten op de uitdagingen van deze ontwikkeling. Dit impliceert tevens dat de in hoofdstuk 6 beschreven maatregelen gedeeltelijk gefinancierd zouden kunnen worden vanuit andere relevante EU-fondsen.

10 Conclusie

We hebben de kans beschreven die de nieuwe programmaperiode biedt voor het lanceren van een nieuw landbouwmodel, een renaissance in plattelandsgebieden en een radicale poging om het gebruik van verschillende EU-Fondsen met elkaar in overeenstemming te brengen. We zijn ons bewust van de radicale heroverwegingen van beleid en praktijk die deze veranderingen met zich meebrengen voor lidstaten en voor bewaarders. Wij zullen een actieve rol spelen in de openbare consultatie volgend op de 'mededeling' van de Commissie van november 2010. Door dit te doen, zullen wij aantonen hoe belangenorganisaties op hun beurt kunnen bijdragen aan de enorme collectieve inspanning die noodzakelijk zal zijn om de plattelandsgebieden van de EU hun volledige potentieel te laten realiseren om te voorzien in de behoeften van alle Europese burgers en de door de Europese Unie helder geformuleerde doelstellingen te bereiken.

Agricultural and Rural Convention - www.arc2020.eu

Kantoor: IHECS, "Bord de Verre" 4th Floor
Rue de Poincon 15, 1000 Brussels
Bericht: Rue de l'Etuve 58-60, 1000 Brussels

Tel: +32 2 549 55 37

Fax: +32 2 513 61 23